

نقش فرهنگی خواجه نصیرالدین طوسی در تعامل با هلاکوخان مغول

سیدمحسن حسینی^۱، عین الله خادمی^۲، امیرحسین منصوری نوری^۳، محسن شمس^۴

چکیده

این جستار به بررسی نقش فرهنگی خواجه نصیرالدین طوسی در تعامل با هلاکوخان مغول و عوامل دخیل در این تفاهم فرهنگی میپردازد. در این تحقیق تبیین میشود که خواجه چگونه با درک صحیح از شاخصه‌ها و نمادهای فرهنگی قوم مغول، توانست در کارزار فرهنگی بر آنها غلبه کند و از علاقه مغولها به نجوم که جزئی از فرهنگ آنها محسوب میشد، استفاده نماید و با هوش فرهنگی بالای خود، به تقویت جریان کلام امامیه در جنبه معرفتی و پایگاه شیعه در ساختار سیاسی حکومت هلاکوخان، مبادرت ورزد. با حضور خواجه نصیر، پس از قرن‌ها کلام امامیه در ساختار سیاسی صاحب‌نماینده شد و حتی مغولان به اسلام گرایش پیدا کردند. با سقوط خلافت بغداد نیز - خواه خواجه در آن مؤثر بوده باشد، خواه نه - در واقع یکی از پشتوانه‌های کلام اشعری از بین رفت و گروه‌های شیعه امامیه جان گرفتند.

کلیدواژگان: خواجه نصیرالدین طوسی، هلاکوخان مغول، تعامل فرهنگی، کلام امامیه، حکمت شیعی.

۱. دانشجوی دکتری دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)؛
hosseini.mohsen.s.1362@gmail.com

۲. استاد دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران؛
e-khademi@ymail.com

۳. دانشجوی دکتری دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران؛
amirhoseindoa@gmail.com

۴. دانش‌آموخته دکتری دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران؛
mohsenshams68@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۶/۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۵ نوع مقاله: پژوهشی

